

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.] senere været meget kraftige og vedholdende, ikke mindst efter de Prisstigninger, der fandt Sted i U. S. A., der som bekendt ophævede sin Priskontrol. Det kan saaledes oplyses, at Detailpristallet, der ved Krigens Afslutning var 170, i Løbet af det første Efterkrigsaar faldt til 168; derefter steg Pristallet, saaledes at det nu udgør 175, og ovennævnte Bevægelser gør sig i endnu kraftigere Grad gældende for Engrospristallets Vedkommende.

Den Prisudvikling, man har oplevet i de sidste Aar, minder meget om Udviklingen efter den første Verdenskrig. Ogsaa dengang indtraf der et begrænset Prisfald umiddelbart efter Fjendtlighedernes Ophør, men derefter satte Prisstigningen ind med stor Voldsomhed for at naa en foreløbig Kulmination i 1920. Prisstigningen under og efter den sidste Krig har dog baade herhjemme og ude været langt mindre end i 1914—20, bl. a. fordi man i langt højere Grad har forstaaet at anvende den direkte Priskontrol mod Stigningerne. Hvad Priskontrollen betyder, fik man et klart Indtryk af, da U. S. A. i Sommeren 1946 ophævede sin Priskontrol med det Resultat, at voldsomme Prisstigninger satte ind over en bred Front i U. S. A. og derfra forplantede sig til en Række andre Lande, herunder ogsaa Danmark, som har maattet yde sit Bidrag til Prisstigningsbølgen gennem de stadigt stigende Importpriser.

Ved Bedømmelsen af den nærmeste Tids Prisudvikling er der en Række Forhold, som kun vanskeligt kan gøres op.

Prisudviklingen i et Land som Danmark, der har en forholdsvis betydelig Om sætning med Omverdenen, afhænger meget af Prisudviklingen ude omkring, og denne lader sig naturligvis kun vanskeligt bedømme. Det er almindeligt kendt, at der i Begyndelsen af forrige Maaned indtraadte et ret kraftigt Prisfald paa visse amerikanske Varebørser, og at ogsaa Fondsbørserne gav noget efter, men det er endnu ganske usikkert, om denne Begivenheds Rækkevidde virkelig kan svare til de Forventninger om et almindeligt Prisomslag, som man i visse Dele af Pressen nærmest synes at være indstillet paa. Størst har Prisfaldet været paa Kornprodukterne. Majs skal være faldet med ca. 25 pCt., Hvede med 20 pCt. De øvrige Landbrugsvarer viser Prisfald fra 0 til 10 pCt. Efter de Meddelelser, der hidtil er indløbet, synes Prisfaldet at begrænse sig til visse Jordbrugsvarer, og Prisfaldet er tilsyneladende ebbet ud omkring Midten af Fe-

bruar, og senere er der indtraadt en vis Stramning. Der er derfor meget, der tyder paa, at Prisfaldet ikke er det store Vendepunkt i Prisudviklingen, men blot en naturlig og nødvendig Reaktion i Priserne for visse Landbrugsvarer, som paa Grund af Misvæksten i Fjor er kommet op paa et Niveau, som ikke kan holde under de mere normale Forsyningsforhold og med de Høstudsigter, der gør sig gældende paa de sydligere Himmelstrøg.

Hvis Marshall-Planen maatte blive gennemført, vil dette muligt fremkalde Tendenser til Prisstigning paa de Vareomraader, som Planen kommer til at omfatte. I Kraft af Dollarhjælpen vil Marshall-Landene kunne efterspørge Varer, som de ellers vilde være afskaaret fra at købe i samme Omfang, og da denne Efterspørgsel antagelig vil koncentrere sig om et forholdsvis lille Antal Hovedvarer til Genopbygningsformaal, kan det befrygtes, at Priserne paa disse vil strammes, medmindre der paa ny sættes ind med en amerikansk Priskontrol ogsaa omfattende Eksportpriserne.

Hvis vi i Stedet for at se paa Prisudviklingsudsigterne med Henblik paa udenlandske Forhold vender os til de hjemlige Forhold, kan det ikke nægtes, at der ogsaa her gør sig Faktorer gældende, som sandsynliggør en fortsat Prisstigning. Den Prisstigning, der allerede er konstateret paa Engrosprisområdet, vil uvægerlig, om end med nogen Forsinkelse, mærkes paa Detailprisområdet senere. Dertil kommer, at de prismæssige Virkninger af, at Landbrugets Hjemmemarkedspriser i Efteraaret blev bragt op paa Niveau med den gennemsnitlige Eksportpris, endnu ikke fuldt ud har vist sine Virkninger. Endvidere gælder det for saavel Lønforhøjelser som for Landbrugets Indtægtsfremgang, at de gennem de Indtægtsændringer og de Indtægtsforbedringer, de medfører, forøger Uligevægten mellem Købekraft og Varetilgang og saaledes forstærker Presset paa Prisniveauet.

Det maa yderligere tilføjes, at den økonomiske Situation i Danmark for Tiden paa forskellig Vis bidrager til at forøge Presset paa Priserne. Hvis det lykkes os at gennemføre en øget Eksport og holde igen paa Importen, vil der herigennem blive skabt en større Købekraft i Danmark, som kun vil kunne presse paa Priserne. Paa samme Maade maa vi forvente, at et større Boligbyggeri og Udvidelse af andre Investeringer vil skabe Indkomster hos Arbejdere, Haandværkere og alle de Virksom-